

ธรรมนูญสุขภาพ

เขตดอนเมือง

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพ เขตดอนเมือง

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพเขตดอนเมือง

- บรรณาธิการอำนวยการ : กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
สำนักงานเขตดอนเมือง
- กองบรรณาธิการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ชนา ศรีบุญยพรรัฐ
พลตำรวจตรีนิติพัฒน์ กิตติรักษ์กุล
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตดอนเมือง
ศูนย์บริการสาธารณสุข 60 รสสุคนธ์ มโนชญากร
- จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
- สนับสนุนการจัดพิมพ์ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2565
- จำนวน : 700 เล่ม
- พิมพ์ที่ : บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิง จำกัด

คำนำ

ธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติ ในการนำไปสู่สภาวะที่ดีของประชาชนในกรุงเทพมหานครร่วมกัน

จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เขตเมือง โดยร่วมกับคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร ได้มีมติสนับสนุนกระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพในระดับเขต โดยมีพื้นที่นำร่องอยู่ 12 แห่ง ได้แก่ เขตวังทองหลาง เขตบางคอแหลม เขตสายไหม เขตดอนเมือง เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตลาดกระบัง เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางบอน เขตทุ่งครุ และเขตทวีวัฒนา

การดำเนินงานในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนและขับเคลื่อนแบบบูรณาการจาก กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และศูนย์บริการสาธารณสุข ภาคประชาสังคม ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 12 แห่ง เพื่อการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนสุขภาพแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ระดับเขต กรุงเทพมหานคร ผ่านเครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” และเพิ่มโอกาสให้ภาครัฐ วิชาการ สังคม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดอนาคตระบบสุขภาพของพื้นที่ตนเองอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตดอนเมือง	1
ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตดอนเมือง	2
ส่วนที่ 2 สถานการณ์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเขตดอนเมือง	3
ส่วนที่ 3 สถานการณ์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเขตดอนเมือง	9
หมวดที่ 1 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	13
หมวดที่ 2 ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	16
หมวดที่ 3 ด้านเศรษฐกิจ	18
หมวดที่ 4 ด้านสังคม	20
หมวดที่ 5 สุขภาพและด้านอนามัย	22
หมวดที่ 6 ด้านจิตใจ	25
หมวดที่ 7 การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตดอนเมือง	27

คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมวด 5 มาตรา 46 มาตรา 47 และ มาตรา 48 ซึ่งว่าด้วยธรรมนูญระบบสุขภาพแห่งชาติ เป็นเครื่องมือและกลไกที่ให้โอกาสประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล สุขภาวะของประชาชน ภายใต้ศักยภาพของทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องบริบทของพื้นที่ด้วยหลักการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเอง ต่อมาได้มีประกาศ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เรื่องธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงาน ด้านสุขภาพของประเทศ

ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเจตจำนง ข้อตกลง และพันธะ ร่วมกันของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในเขตตอนเมือง ทั้งชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มุ่งหวังให้เป็นทิศทางหรือแนวปฏิบัติในการนำไปสู่สุขภาวะของ ชุมชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ให้ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์กรุงเทพมหานคร “ก้าวขึ้นสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี 2575 ในการพัฒนา 6 ด้าน คือ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียว สะดวกสบายมหานครสำหรับทุกคน มหานครกระชับ มหานครประชาธิปไตย และมหานคร แห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเขตตอนเมือง คือ *ตอนเมืองน่าอยู่ เมืองแห่งความสุข มีความปลอดภัย เมืองแห่งสุขภาวะเข้มแข็งภายใต้แนวหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง* โดยมีแนวคิดสำคัญ คือการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน การบริการสาธารณสุข การรักษาสุขภาพ ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ ความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี โดยมุ่งหวังให้เกิดสุขภาพในทุกมิติทั้ง กาย จิต ปัญญา และสังคม แก่ประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมืองทุกกลุ่มวัย ได้รับความเห็นชอบโดย ฉันทามติในการประชุม สมัชชาสุขภาพเขตตอนเมือง เมื่อวันที่เดือน.....พ.ศ. 2564 แล้ว จึงขอประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง ตามท้ายประกาศนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง จากทุกภาคส่วนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ส่วนที่

1

วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตตอนเมือง

วิสัยทัศน์

“ตอนเมืองน่าอยู่ เมืองแห่งความสุข มีความปลอดภัย เมืองแห่งสุขภาพะเข้มแข็ง ภายใต้แนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

ทิศทางการพัฒนาเขตตอนเมือง

ใช้พื้นที่ชุมชน/แขวงเป็นตัวตั้ง ชุมชน กลุ่มองค์กร เป็นศูนย์กลางการพัฒนา การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจ โดยใช้ธรรมาภิบาลสุขภาพเขตตอนเมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน

ส่วนที่

2

สถานการณ์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ของเขตตอนเมือง

ความเป็นมาและสภาพทั่วไปของชุมชนในพื้นที่

“เขตตอนเมือง” ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของกรุงเทพมหานคร พื้นที่ครอบคลุมทั้งหมดประมาณ 36.8 ตารางกิโลเมตร (23,000 ไร่) อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ปกครองต่าง ๆ ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอเมือง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ทิศใต้ติดต่อกับเขตหลักสี่ ทิศตะวันออกติดต่อกับเขตสายไหมและเขตบางเขนทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เดิมเป็นพื้นที่ป่าสะแกและทุ่งนา เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ บริเวณฝั่งสนามบิน เดิมเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านเรียกว่า “ดอนอิเหยี่ยว” เนื่องจากมีนกเหยี่ยวและอีแร้งอาศัยบินหากินอยู่เป็นจำนวนมาก และในปีพ.ศ. 2469 ทางราชการได้พิจารณาจัดตั้งกองการบิน สังกัดกองทัพบกขึ้น ซึ่งต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกองทัพอากาศ ทางราชการกองทัพอากาศได้ขอพระราชทานเปลี่ยนชื่อสถานที่จากดอนอิเหยี่ยวเป็น “ดอนเมือง” และคงใช้ชื่อนี้มาตราบจนถึงปัจจุบัน

“เขตตอนเมือง” แบ่งออกเป็น 3 แขวง ประกอบด้วย แขวงดอนเมือง แขวงสีกัน และแขวงสนามบิน มีชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2555 จำนวน 96 ชุมชน แบ่งเป็น แขวงดอนเมือง จำนวน 52 ชุมชน ตั้งแต่ถนนเชิดวุฒากาศ ไปจนถึงคลองตาดูฐ แขวงสีกัน จำนวน 29 ชุมชน และแขวงสนามบิน จำนวน 15 ชุมชน ตั้งแต่ถนนรางรถไฟไปจนถึงบางเขน สายไหม ภาพรวมเป็นชุมชนประเภทชุมชนแออัด ชุมชนเมือง ชุมชนชานเมือง และชุมชนหมู่บ้านจัดสรร ทั้งนี้ มีคณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนในการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน และจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเองต่อไป

๔ ประเภทและที่ตั้งของชุมชนในพื้นที่เขต

พื้นที่เขตทั้งหมดประมาณ 23,000 ไร่ แบ่งออกเป็น 3 แขวง ได้แก่

1. แขวงดอนเมือง	จำนวน	52 ชุมชน
2. แขวงสีกัน	จำนวน	29 ชุมชน
3. แขวงสนามบิน	จำนวน	15 ชุมชน

จำนวนชุมชนทั้งหมด 100 ชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่

1. ชุมชนแออัด	จำนวน	16 ชุมชน
2. ชุมชนเมือง	จำนวน	5 ชุมชน
3. ชุมชนชานเมือง	จำนวน	1 ชุมชน
4. ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร	จำนวน	78 ชุมชน

ข้อมูลด้านประชากรแยกชายอายุ (รวมทุกชุมชนในพื้นที่เขต)

จำนวนประชากร 168,894 คน เป็น ชาย 84,337 คน หญิง 84,557 คน
จำแนกเป็น

1) แรกเกิด - 6 ปี			
ชาย	4,604 คน	หญิง	4,424 คน รวม 9,028 คน
2) อายุ 7 ปี - 15 ปี			
ชาย	7,896 คน	หญิง	7,403 คน รวม 15,299 คน
3) อายุ 16 ปี - 25 ปี			
ชาย	16,341 คน	หญิง	9,757 คน รวม 26,098 คน
4) อายุ 26 ปี - 60 ปี			
ชาย	43,879 คน	หญิง	46,962 คน รวม 90,841 คน
5) อายุ 61 ปี ขึ้นไป			
ชาย	11,617 คน	หญิง	16,011 คน รวม 27,628 คน

๔ สถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเขตตอนเมือง

1. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

- 1.1 ท่อระบายน้ำอุดตันฝนตกทำให้เกิดน้ำท่วมขังในชุมชน
- 1.2 ท่อระบายน้ำชำรุดและไม่ได้มาตรฐาน
- 1.3 ขยะมูลฝอย น้ำเน่าเสีย
- 1.4 บ้านเรือนรูกล้าอยู่แนวลำคลอง
- 1.5 บ้านเรือนมีความแออัดทรุดโทรม
- 1.6 ระบบสาธารณูปโภคยังไม่ครอบคลุม เช่น ระบบระบายน้ำไม่ทั่วถึงระบบ

ไฟฟ้าและไฟทางเดินไม่เพียงพอ

- 1.7 ถนนชำรุด
- 1.8 รั้วของชุมชนชำรุด
- 1.9 โคมไฟทางไม่ได้มาตรฐานตามระเบียบของการไฟฟ้า
- 1.10 จอตรถไม่เป็นระเบียบ

1.11 จราจรติดขัดบริเวณหน้าชุมชนตอนนี้กำลังทำสะพานเพื่อเชื่อมต่อทางเขตตอนเมืองเพื่อระบายรถออกถนนวิภาวดี-รังสิต

- 1.12 ที่ดินรกร้างภายในชุมชน ตอนนี้มีอยู่เยอะในพื้นที่เขตตอนเมือง

- 1.13 มลพิษด้านเสียงและฝุ่นละออง

- 1.14 ไม่มีสวนสาธารณะ สถานที่ให้ออกกำลังกายและพบปะกัน มีไม่ค่อย

เยอะเท่าไร

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ประชาชนตกงาน ว่างงาน มีรายได้น้อยหรือรายได้ลดลง ในช่วงของสถานการณ์โควิด-19 ถือว่าชบเซามาก

- 2.2 ชุมชนมีอาชีพ รายได้ไม่แน่นอน

- 2.3 ผลិតภัณฑ์ชุมชนขายไม่ได้

3. ด้านสังคม

- 3.1 ในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ชุมชนส่วนมากให้ความร่วมมือ

- 3.2 ชุมชนให้ความร่วมมือน้อย ไม่มีเวลาทำกิจกรรม

- 3.3 ขาดความเป็นมิตรภาพต่อกัน เกิดการแตกแยกความสามัคคีเป็นบางส่วน

ในพื้นที่เขตตอนเมือง

3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกในชุมชน

3.5 ความปลอดภัยด้านจราจรในชุมชน

3.4 ยาเสพติด ยังมี เป็นส่วนมาจากเศรษฐกิจฝืดเคือง

3.5 เด็กมีว่สมมารวมตัวกัน

3.6 ผู้สูงอายุหน่วยงานทุกภาคส่วนให้ความสนใจเข้ามาดูแล ฝ่ายพัฒนาชุมชนก็ได้เข้าไปดูแลผู้สูงอายุ กลุ่มเปราะบาง

4. ด้านอนามัย

4.1 มีผู้ป่วยติดเตียง

4.2 มีผู้สูงอายุค่อนข้างมากในชุมชน และส่วนใหญ่อยู่บ้านคนเดียว

4.3 ผู้ดูแลผู้ป่วยติดเตียงขาดความรู้ในการดูแลผู้ป่วย หรือมีผู้ดูแลไม่เพียงพอ

4.4 ไม่มีสวัสดิการในการรักษาโรค

4.5 ประชาชนขาดความรู้การดูแลสุขภาพ

4.6 การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4.7 ยังมีจำนวนมากเสี่ยงต่อการเป็นโรคไข้เลือดออก

4.8 การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

4.9 สัตว์เลี้ยง สุนัขจรจัด นกพิราบ และแมว

4.10 ขาดอุปกรณ์ออกกำลังกายตามมาตรฐาน

5. ด้านจิตใจ

5.1 ความเครียด

5.2 อารมณ์ร้อน

5.3 ซึมเศร้าไม่มีความสุข

6. ด้านอื่นๆ

6.1 ศักยภาพผู้นำชุมชน ที่จัดตั้งชุมชนก็มีคณะกรรมการชุมชนเข้ามาช่วยเหลือร่วมกับทางสำนักงานเขตดอนเมือง และการทำงานบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

6.2 การรื้อล้างพื้นที่ทางเดินขอบถนนอยู่ที่คลองสองทางกรุงเทพมหานครก็เข้ามาดูแล

6.3 การรับรู้ข่าวสารของสมาชิกในชุมชนไม่ทั่วถึง

6.4 เสี่ยงตามสายชุมชนชำรุดเสียหาย ส่วนมากเสี่ยงตามสายของชุมชนในการจัดซื้อของชุมชนตอนนี้ก็ทำจำหน่ายไปเยอะในชุมชน

ศักยภาพและต้นทุน

ปัจจุบันสำนักงานเขตดอนเมือง มีต้นทุนในการบริหารจัดการ 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านภาคเอกชน ด้านภาคประชาสังคม และด้านองค์กรวิชาการ

1. ด้านการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตดอนเมือง มีโครงสร้างในการบริหารจัดการชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้าน เช่น ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น มีการกระจายอำนาจและทรัพยากรให้กับชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการอภิบาลระบบสุขภาพและจัดการงานด้านสุขภาพ ปัจจุบันมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต พชข. ซึ่งเป็นกลไกที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและเป้าหมายโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน รวมทั้งมีการกระจายอำนาจและทรัพยากรให้ชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบสุขภาพในเขตของชุมชนมากขึ้น และมีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเขต เพื่องานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของท้องถิ่นขึ้นมาด้วย

2. ด้านภาคเอกชน

สำนักงานเขตดอนเมือง มีภาคเอกชนที่เข้มแข็งและมีทรัพยากรจำนวนมาก ซึ่งบางส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น ภาคเอกชนมีการ รักษาความสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน

3. ด้านประชาสังคม

3.1 สำนักงานเขตดอนเมือง มีสภาองค์กรชุมชนที่ทำงานครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น สวัสดิการ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน แผนแม่บทชุมชน สื่อ/ประชาสัมพันธ์ ยาเสพติด สุขภาพเด็ก เยาวชนและสตรี เป็นต้น

3.2 มีองค์กรประชาสังคมที่ทำงานทั้งในเรื่องชุมชนแออัด สิ่งแวดล้อม ผู้สูงวัย คนพิการเด็ก สตรี ฯลฯ และยังมีบทบาทขับเคลื่อนในชุมชนแออัดในการสร้างเศรษฐกิจและสังคมเมือง

3.3 ประชากรจากชุมชนแออัดเป็นผู้ทำหน้าที่ผลิตสินค้า เป็นแรงงานสร้างบริการราคาถูกให้กับคนเมือง

3.4 สำนักงานเขตดอนเมือง ยังมีพลังของชุมชนและประชาสังคมที่มีบทบาทในการจัดการปัญหาโดยเฉพาะในวิกฤติการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ที่หลายชุมชนได้ ร่วมมือช่วยเหลือคนเปราะบางแสดงถึงว่าทางสำนักงานเขตและชุมชนเข้ามามี

ส่วนร่วมกัน และภาคเอกชนด้วย อย่างเข้มแข็ง ทำให้เชื่อได้ว่า ด้วยพลังของภาคพลเมือง จะสามารถนำไปสู่ เมืองแห่งสุขภาวะที่ยั่งยืนและเป็นธรรมได้

3.5 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมตามวิถีชุมชนที่สำคัญ

4. ด้านองค์กรวิชาการ

สำนักงานเขตดอนเมือง เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง ซึ่งมีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายผ่านงานวิจัยสามารถถึงการมีส่วนร่วมของภาคองค์กรวิชาการที่หลากหลายเหล่านี้เข้ามาร่วมพัฒนาชุมชนก็จะเกิดประโยชน์สูงสุด

ส่วนที่

3

1. กรีนนำธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง คือ เจตจำนง ข้อตกลง และพันธะร่วมกันของทุกภาคส่วนในพื้นที่เขตตอนเมือง ทั้งชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชน เขตตอนเมือง และหน่วยราชการต่าง ๆ ที่มุ่งหวังให้เป็นทิศทางหรือแนวปฏิบัติในการนำไปสู่สุขภาพของชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2. สถานะของธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

ในทางปฏิบัติ สถานะของธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง มีความสำคัญและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานและองค์กรของรัฐด้านสุขภาพ สามารถนำหลักการสำคัญและภาพพึงประสงค์จากหมวดต่าง ๆ ในธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง ไปใช้ในฐานะ “กรอบและแนวทาง” เพื่อพัฒนารูปธรรมให้เกิด “นโยบายยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านสุขภาพเขตตอนเมือง”

2. ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น สามารถนำธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง ไปใช้ในฐานะ “ภาพพึงประสงค์ร่วม” เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาระบบสุขภาพตามหลักการและเป้าหมายรายหมวดของธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง โดยอาศัยความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ผ่านกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือภายใต้ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 เช่น การเสนอเป็นประเด็นในการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ และเครื่องมืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

3. ภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ ทั้งชุมชน ประชาสังคม รวมถึงภาคีสุขภาพราย ประเด็น สามารถนำ “ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง” ไปใช้เป็นกรอบแนวคิด หลักการ เพื่อ จัดทำธรรมนูญสุขภาพเชิงพื้นที่หรือเชิงประเด็น” เพื่อใช้เป็นกติกาและพันธะร่วมกันของชุมชน

4. ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง ยังมีสถานะเป็นเครื่องมือสื่อสารให้คนใน สังคมเข้าใจกรอบ และแนวทางของระบบสุขภาพในอนาคต ทำให้เห็นถึงความสำคัญและ สามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามบริบทที่เหมาะสมของตน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน หรือการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพในเขตตอนเมือง

3. หลักการสำคัญและแนวคิดของธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง ได้นำหลักการสำคัญมาใช้ คือ เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และแนวคิด “เมืองสุขภาวะ” ซึ่งองค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของเมืองสุขภาวะไว้ว่า คือ “การสร้างสรรค์ปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง ในด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม สังคม และขยายทรัพยากรของชุมชน ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์และสนับสนุนซึ่งกันและกันในการดำรงชีวิต และในการพัฒนาศักยภาพ ของประชาชนอย่างสูงสุด” เพื่อขับเคลื่อนให้เขตตอนเมือง เป็นชุมชนสุขภาวะที่น่าอยู่สำหรับ ทุกคนตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งให้เขตตอนเมือง “ตอนเมืองน่าอยู่ เมืองแห่งความสุข มีความปลอดภัย เมืองแห่งสุขภาวะเข้มแข็งภายใต้แนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ นำไปสู่กรุงเทพมหานครเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี 2575

ธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมืองได้มีแนวคิดสำคัญ คือ การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการให้บริการสาธารณสุข เช่น การรักษาสุขภาพ ส่งเสริม ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพ รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การลดอุบัติเหตุจากการ จราจรการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งทางด้านกายภาพสังคมและวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้ เกิดสุขภาวะที่ดีในทุกมิติทั้ง กาย จิต ปัญญา และสังคม แก่ประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมือง ทุกกลุ่มวัย

4. นิยามศัพท์

“ธรรมนูญสุขภาพ” หมายความว่า กรอบ แนวทาง กติกาหรือข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับสภาพอนาคตของระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ หรือทิศทางการพัฒนาสุขภาพโดยรวม ที่ชุมชนหรือสังคมเห็น ร่วมกันและเขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้สื่อสาร สร้างความเข้าใจ และผลักดันให้มีการนำไปปฏิบัติจริง ตลอดจนมีการติดตามประเมินผล ทบทวนและปรับปรุงใหม่ร่วมกัน

“ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่” หมายความว่า กรอบทิศทางข้อตกลงร่วม พันธสัญญา หรือกติกา ร่วมที่คนในชุมชนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสุขภาพในระดับพื้นที่เขตตอนเมือง ซึ่งอาจครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพในภาพรวมของพื้นที่เขตตอนเมือง หรือเฉพาะบาง ประเด็นตามที่ชุมชนเห็นร่วมกันก็ได้ โดยมีหัวใจสำคัญคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ออกแบบพัฒนาขับเคลื่อนและทบทวนธรรมนูญสุขภาพร่วมกันของเขตตอนเมือง

“บริการสาธารณสุข” หมายความว่า บริการต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการสร้างเสริม สุขภาพการป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยและบำบัด สภาวะความเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ เขตตอนเมือง

“ประชาสังคม” หมายความว่า ทุก ๆ ส่วนของสังคม โดยรวมถึงภาครัฐ กลุ่มคนในสังคมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตตอนเมือง เห็นสภาพปัญหาที่สลับซับซ้อน ยากแก่การ แก้ไขจึงมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน (Civic consciousness) มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร (Civic group/organization) ไม่ว่าจะ เป็นภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาชน ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา หรือ จะทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทร ต่อกันภายใต้ระบบการจัดการ โดยมี การเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

“ปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ” (Social determinants of health: SDH) หมายความว่า สภาพแวดล้อมที่บุคคลเกิด เติบโต ทำงาน ดำรงชีวิตอยู่ จนถึงวาระสุดท้ายแห่ง ชีวิต รวมถึงปัจจัยและระบบต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนกำหนดสภาพแวดล้อมเหล่านั้นด้วย ปัจจัย และระบบต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ นโยบายและระบบเศรษฐกิจ ทิศทางการพัฒนา บรรทัดฐาน ในสังคม นโยบายทางสังคม และระบบการเมืองการปกครอง ซึ่งล้วนมีผลต่อสุขภาพของ ประชาชน ในพื้นที่เขตตอนเมือง

“ระบบสุขภาพ” หมายความว่า ระบบความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิต ปัญญา และ
สังคม เชื่อมโยงกัน เป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“สุขภาวะ” หมายความว่า ภาวะที่บุคคลมีร่างกายแข็งแรง อายุยืน จิตใจดี
มีเมตตา กรุณา ยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีสติสัมปชัญญะ ใฝ่รู้ คิดเป็นทำเป็น
มีเหตุผล อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การมีสุขภาวะเชื่อมโยงเป็นองค์รวม เริ่มจากตนเอง
ครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ

“ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน” หมายความว่า การเข้ามามีส่วนร่วม
ของประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมือง ในการร่วมปฏิบัติงานกับตำรวจเพื่อป้องกันปราบปราม
อาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมถึงการเข้าร่วมในการป้องกันภัย ระวังเหตุและช่วย
เหลือหรือกู้ภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ อันส่งผลให้ประชาชน ชุมชน สังคม มีความสงบสุข มีความ
ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างยั่งยืน

5. สารสำคัญของหมวดของธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

หมวดที่ 1

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

หลักการสำคัญ

1. ธรรมนูญเป็นทั้งเครื่องมือและผลผลิต หัวใจสำคัญคือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ
3. ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการออกแบบพัฒนาและขับเคลื่อนเขตตอนเมือง
4. ส่งเสริมบทบาทพลเมือง มีการรวมกลุ่มและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

ภาพพึงประสงค์

1. มีระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาเขตตอนเมือง แบบมีส่วนร่วม โดยมีการรวบรวมข้อมูลเชื่อมโยง ประสานงาน บูรณาการข้อมูล ยกกระดับให้เป็นสารสนเทศ
2. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และทันต่อเหตุการณ์
3. มีการรวมกลุ่มและมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์
4. ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหาเสพติด และการจรรยาโดยสามารถจัดทำ เป็นมาตรการของชุมชน หรือแผนของชุมชน ธรรมนูญสุขภาพ สมัชชาสุขภาพ หรือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
5. งานบางเรื่องที่ชุมชนสามารถขับเคลื่อน บริหารจัดการได้ด้วยตัวเอง ก็ให้ดำเนินการไปได้โดยสำนักงานเขตตอนเมืองคอยให้การสนับสนุน
6. จัดหางบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนโดยสามารถใช้กองทุนอื่นๆ เช่น กองทุนหลักประกันสุขภาพเขตตอนเมือง ที่มุ่งเน้นไปในเรื่องของการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

หมวดที่ 1 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในพัฒนาและขับเคลื่อนเขตตอนเมือง

เป้าประสงค์

1. ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ	2. ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการออกแบบพัฒนาและขับเคลื่อนเขตตอนเมือง	3. พลเมืองมีการรวมกลุ่มและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ
--	--	---

กลยุทธ์

<p>1. สนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาเขตตอนเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยมีการรวบรวมข้อมูล เชื่อมโยงประสานงาน บูรณาการข้อมูล ยกกระดับให้เป็นสารสนเทศ</p> <p>2. จัดให้ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์และทันต่อเหตุการณ์</p>	<p>1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์</p>	<p>1. สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้ามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การแก้ไขปัญหายาเสพติด และการจราจร โดยสามารถจัดทำเป็นมาตรการของชุมชน หรือแผนของชุมชน ธรรมนูญสุขภาพ สมัชชาสุขภาพ หรือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน</p>
--	---	--

กิจกรรม

<p>1. ระดมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เพื่อจัดทำแผน</p> <p>2. แก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย ครบถ้วน สมบูรณ์</p> <p>3. จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย</p>	<p>1. จัดทำโครงการประชุมสัมมนาเพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะ ใน การบริหารงานของเขต ดอนเมือง</p> <p>2. จัดทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>1. หน่วยงาน องค์กรชุมชน และประชาชนในแต่ละ ชุมชนสามารถจัดทำ มาตรการทางสังคม หรือ ข้อตกลงร่วม กติการ่วม เพื่อนำไปสู่ข้อที่ควร ปฏิบัติและไม่ควรทำใน เรื่องต่างๆ เช่น การลด อุบัติเหตุทางถนน การ ควบคุมและป้องกันแพร่ ระบาดของโรคต่างๆ เป็นต้น</p>
--	---	---

หมวดที่ 2

ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

หลักการสำคัญ

1. ดูแล บำรุง รักษา สิ่งแวดล้อม ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนให้เกิดความเรียบร้อย สวยงามและปลอดภัย

ภาพพึงประสงค์

1. ประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมืองช่วยกันรักษาความสะอาดแม่น้ำ คูคลอง และบ่อบำบัดน้ำเสีย
2. ในพื้นที่เขตตอนเมืองมีไฟฟ้าส่องสว่าง เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในชุมชน
3. มีการรจัดถนนของประชาชนมีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย
4. มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนให้สะอาดน่าอยู่ และพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ของชุมชนได้
5. มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานสร้างสุขภาวะที่ได้อย่างเพียงพอ

หมวดที่ 2 ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ ส่งเสริมการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

1. ดูแล บำรุง รักษา สิ่งแวดล้อม ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ	2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนให้เกิดความเรียบร้อย สวยงามและปลอดภัย

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมือง ช่วยกันรักษาความสะอาดแม่น้ำ คูคลอง และบ่อบำบัดน้ำเสีย	1. สนับสนุนให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของชุมชนให้สะอาดน่าอยู่ และพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ของชุมชนได้
2. จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอแก่การดูแล บำรุง รักษา สิ่งแวดล้อม	2. พัฒนาให้มีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง เพื่อความปลอดภัยของประชาชนในชุมชน
	3. ปรับปรุงการรถใช้ถนนของประชาชนมีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

กิจกรรม

1. ตย. เช่น จัดทำโครงการซ่อมแซมท่อ ฝา ท่อ ลอกท่อระบายน้ำในชุมชน	1. ตย. เช่น จัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน
2. ตย. เช่น จัดทำโครงการรักษาความสะอาด แม่น้ำ คูคลอง และบ่อบำบัดน้ำเสีย	2. ตย. เช่น จัดทำกิจกรรมทำความสะอาด 5ส ในชุมชน (Big Cleaning Day)
3. ตย. เช่น โครงการคัดแยกขยะจัดซื้อถังขยะให้เพียงพอกับความต้องการ	3. ตย. เช่น จัดทำโครงการปรับปรุงศาลาเอนกประสงค์ในชุมชน
	4. ตย. เช่น จัดระเบียบการจอดรถในชุมชน
	5. พัฒนาและซ่อมแซมถนนและไฟฟ้าส่องสว่างในชุมชน ติดตั้งและซ่อมแซมกล้องวงจรปิด CCTV
	6. ตย. เช่น จัดทำโครงการรณรงค์ให้ความรู้กับเยาวชนในชุมชนปลูกฝังการสวมหมวกนิรภัยและกฎจราจร

หมวดที่ 3

ด้านเศรษฐกิจ

หลักการสำคัญ

1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพพึงประสงค์

1. มีการส่งเสริมอาชีพและสนับสนุนให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตอนเมืองปลูกผักสวนครัว ทำเกษตรในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย
2. ศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตร ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีการพัฒนาช่องทางธุรกิจแบบออนไลน์

หมวดที่ 3 ตำบลเศรษฐกิจ

พันธกิจ ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมือง

เป้าประสงค์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1. ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตอนเมืองมีอาชีพ และปลูกผักสวนครัว ทำเกษตรในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย
2. สนับสนุนการพัฒนาช่องทางธุรกิจแบบออนไลน์

กิจกรรม

1. ตย. เช่น จัดทำโครงการฝึกอบรมอาชีพ ในชุมชน
2. ตย. เช่น จัดทำโครงการอบรมส่งเสริมให้ปลูกผักสวนครัว ทำเกษตรในครัวเรือน
3. ตย. เช่น จัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับผู้บริโภคในปัจจุบันมากขึ้น
4. ตย. เช่น จัดทำโครงการอบรมการขายออนไลน์
5. ตย. เช่น จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของชุมชน

หมวดที่ 4

ต้นสังคม

หลักการสำคัญ

1. การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคม
2. การสร้างความรักความสามัคคีของประชาชนในชุมชน
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัย เช่น ไฟไหม้หญ้า ไฟไหม้บ้าน และสาธารณภัยต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม
5. เด็กและเยาวชนในชุมชนได้รับการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือขั้นพื้นฐาน
6. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเขตดอนเมืองเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาตามอัธยาศัย

ภาพพึงประสงค์

1. มีการสืบสานประเพณีไทย ได้แก่ วันสงกรานต์ วันวันขึ้นปีใหม่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันลอยกระทง
2. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
4. ประชาชนในชุมชนมีความรักและความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน
5. ประชาชนในชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. ประชาชนในชุมชนได้รับความช่วยเหลือเมื่อประสบอัคคีภัยหรือสาธารณภัยได้ทันท่วงที
7. นักศึกษาได้รับทุนการทางการศึกษา

หมวดที่ 4 ต้นสังคม

พันธกิจ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนและสังคมมีความสงบสุขอย่างยั่งยืน	
เป้าประสงค์	
1. การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคม	2. การสร้างความรักความสามัคคีของประชาชนในชุมชน
กลยุทธ์	
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กร เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม	1. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีความรักและความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน 2. สนับสนุนให้มีการสืบสานประเพณีไทย ได้แก่ วันสงกรานต์ วันวันขึ้นปีใหม่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันลอยกระทง ฯลฯ
กิจกรรม	
1. ตย. เช่น จัดทำโครงการกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และให้ความรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด 2. ตย. เช่น จัดทำโครงการดำเนินงานชุมชนยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจร 3. ตย. เช่น จัดทำโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม 4. ตย. เช่น จัดทำโครงการดำเนินงานจิตอาสาและชุมชนสัมพันธ์	1. ตย. เช่น จัดทำโครงการกิจกรรมสืบสานประเพณีไทย ได้แก่ วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันลอยกระทง ฯลฯ 2. ตย. เช่น ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุและจัดทำโครงการกิจกรรมร่วมกันของผู้สูงอายุ 3. ตย. เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดพื้นที่สันชนากการเพื่อทำกิจกรรมในชุมชน

หมวดที่ 5

สุขภาพและต้นอนามัย

หลักการสำคัญ

1. ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ
2. การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค
3. ประชาชนทุกคน ทุกชนชั้น ทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพจะได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่างเสมอภาคกัน
4. ทุกคนสามารถเข้าถึงการจัดสวัสดิการของรัฐได้

ภาพพึงประสงค์

1. ประชาชนในเขตตอนเมืองได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ
2. ประชาชนในเขตตอนเมืองรวมใจกันป้องกันและควบคุมโรคระบาด อาทิเช่น ดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) กำหนด
3. มีการพัฒนาอาสาสมัครหรือแกนนำชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพของสมาชิกในชุมชนได้
4. ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
5. กลุ่มคนเปราะบางสามารถได้รับการดูแลช่วยเหลือสวัสดิการของรัฐทุกคน
6. เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ ได้รับการดูแลรักษาพยาบาล ทุกเดือนสำหรับครอบครัวที่มีรายได้น้อย
7. กลุ่มเปราะบางมีเงินทุนสนับสนุน การประกอบอาชีพ การรักษาพยาบาล ตลอดจนมีค่าพาหนะในการเดินทางไปหาหมอ

หมวดที่ 5 สุขภาพและทันตอนามัย

พันธกิจ		
เป้าประสงค์		
1. ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ	2. มี การ ส่ง เสริม และ สนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรค	3. ประชาชนทุกคน ทุกชนชั้น ทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานภาพ จะได้รับการบริการด้านสาธารณสุข อย่างเสมอภาคกัน
กลยุทธ์		
1. ประชาชนในเขตตอนเมืองได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ	1. ประชาชนในเขตตอนเมืองรวมใจกันทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรคระบาด อาทิเช่น ดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) กำหนด	1. มีการพัฒนาอาสาสมัครหรือแกนนำชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพของสมาชิกในชุมชนได้

กิจกรรม

<p>1. ตย. เช่น จัดทำโครงการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย</p> <p>2. ตย. เช่น จัดทำโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน</p> <p>3. ตย. เช่น จัดทำโครงการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพและสิทธิ์การรักษาพยาบาล</p>	<p>1. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดทำมาตรการชุมชนเพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) กำหนด</p>	<p>1. ตย. เช่น จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และช่วยเหลือผู้ยากไร้</p> <p>2. ตย. เช่น จัดทำโครงการสร้างเสริม สุขภาวะผู้สูงอายุ และประชาชนในชุมชน</p>
---	---	---

หมวดที่ 6

ด้านจิตใจ

หลักการสำคัญ

- 1.ทุกคนในเขตตอนเมืองมีสุขภาพจิตที่ดี

ภาพพึงประสงค์

1. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมีความอบอุ่นส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ และอารมณ์
2. ชุมชนมีความเอื้ออาทร แบ่งปัน มีการเฝ้าระวังสุขภาพจิตใจของสมาชิกในชุมชน
3. ทุกคนได้รับการส่งเสริม ดูแลทางด้านสุขภาพจิตใจ

หมวดที่ 6 ต้านจิตใจ

พันธกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เขตตอนเมืองมีสุขภาพทางใจที่ดี	
เป้าประสงค์	
1. การพัฒนาคนให้มีสุขภาพที่ดีนอกจากการพัฒนาทางกายแล้วการดูแลสุขภาพจิตใจก็มีความสำคัญด้วย	
กลยุทธ์	
1. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวมีความอบอุ่น ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ และอารมณ์	1. ชุมชนมีความเอื้ออาทร แบ่งปัน มีการเฝ้าระวังสภาพจิตใจของสมาชิกในชุมชน
กิจกรรม	
1. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครอบครัวสร้างสุข	1. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมศีลธรรม 2. จัดกิจกรรมสอดส่องดูแลผู้อยู่ในภาวะซึมเศร้าและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน 3. จัดกิจกรรมเสริมสร้างป็นสุขให้ชุมชน

หมวดที่ 7

การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตตอนเมือง

การดำเนินงานพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ธรรมนูญสุขภาพ
ธรรมนูญในพื้นที่เขตตอนเมือง มีกลไกที่สำคัญที่จะรองรับและผลักดันขับเคลื่อนร่วมเป็นภาคี
ที่สำคัญ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขตหรือ พชช.
2. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุระดับเขต
3. คณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับเขต
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. อาสาสมัครสาธารณสุข ในพื้นที่เขตตอนเมือง
6. คณะกรรมการเครือข่ายชุมชน

กระทรวงสาธารณสุข
ศุภภาพแห่งชาติ

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ไบโอเทค
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ
แห่งชาติ

สสส
สำนักงานส่งเสริม
สุขภาพแห่งชาติ

CDCC
CENTRE FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล